

FIȘA DISCIPLINEI

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei Facultatea Științe Socioumanistice			Denumirea cursului: Semiotică lingvistică și literară Codul cursului în planul de studii: S.05.A.035				
Nivelul calificării ISCED: 6 Domeniul de formare profesională: 222 Limbi și literaturi Specialitatea: 222.1 Limba și literatura română și limba engleză			Catedra responsabilă de curs: Limbi și literaturi Titular/Responsabil de curs: Cristei Tamara, doctor conferențiar				
Total ore			Număr de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Număr de credite
contact direct	studiu individual	studiu individual	curs	seminar	laborator		
180	60	120	30	30	-	E	6
<p>Descriere succintă a corelării cursului cu programul de studii</p> <p>Acest curs are menirea de a oferi studenților cunoștințe de bază privind științele textului și semiotica lingvistică și literară. Cursul este orientat spre o prezentare generală și accesibilă a aspectelor teoretice definitorii ce țin de semiotica limbii și literaturii (limba și textul ca sistem de semne). Disciplina va asigura însușirea unui volum necesar de cunoștințe ce țin de teoria semnului lingval cu aplicații asupra limbii române și a altor limbi. Un obiectiv principal urmărit este formarea la studenți ale competenței de analiză semiotică a faptelor de limbă și limbaj în comunicare și într-un text literar, de a estima modalitatea de utilizare a semnelor, apreciindu-se eficiența lor. Pentru realizarea acestui obiectiv major, este necesar de a dezvolta abilități de lectură analitică, de a utiliza cunoștințe din toate domeniile lingvistice și literare, de a selecta materialul relevant, de a sintetiza și de a-i crea studentului o opinie individuală cu privire la valențele semiotice ale comunicării colovviale și literare în vorbirea orală și scrisă. Acest curs are un rol important în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională.</p>							
<p>Competențe dezvoltate în cadrul cursului</p> <p>Competențe generale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații diverse; - capacitatea de a urmări și a evalua argumentele și de a descoperi esența acestora; - abilitatea de a utiliza și a manipula tehnologiile informaționale; - capacitatea de a reflecta critic asupra obiectului și scopului învățării; - capacitatea de a comunica constructiv în situații sociale diferite; - capacitatea de a lucra în cadrul unei echipe; - demonstrarea abilităților de analiză în luarea deciziilor în plan profesional. <p>Competențe specifice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - generalizarea cunoștințelor din domeniul științelor socioumane; - analiza și sinteza diverselor teorii și opinii în domeniul semioticii lingvistice și literare; - determinarea relațiilor interdisciplinare și evidențierea utilității lor; - utilizarea metodelor de cercetare în domeniul semioticii lingvistice și literare; - comunicarea ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul științelor practicate atât într-un mediu specializat, cât și în unul nespecializat; - formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii. 							
<p>Finalități de studii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea conceptelor și teoriilor fundamentale din semiotica lingvistică și literară; - dobândirea abilităților de memorare, generalizare și de analiză critică a informației; - aplicarea noțiunilor, principiilor și metodelor de studiu contemporane în cercetarea științifică și în acțiunile practice; - realizarea unei comunicări eficiente din perspectiva discursului interpretativ-analitic; - definirea și exprimarea specificității problemelor de semiotică lingvistică și literară; - estimarea funcției de formare profesională a semioticii lingvistice și literare; - redactarea unor metatexte de analiză semiotică a textelor non-literare și literare. 							
<p>Condiții prerechizit</p> <p>Pentru a audia cursul, studenții trebuie să acumuleze credite la disciplinele <i>Lingvistica generală, Introducere în</i></p>							

teoria literaturii, Gramatica limbii române (fonetica, lexicologia, morfologia și sintactica), Literatura română (veche, premodernă, modernă, interbelică și contemporană).

Teme de bază: 1. Obiectul de studiu al disciplinei. Concepte cheie. Semiotica – știință generală a sistemelor de semne. Semiotică – semnificare – comunicare. Semiotica lingvistică și semiologie. 2. Semiotica lingvistică și semiotica literară: domeniile de cercetare. Semiotica și alte teorii lingvistice și literare. Semnificația teoriilor semiotice ale lui F.de Saussure și Ch. Peirce în studiul textului nonliterar și literar. 3. Semiotica literară în cadrul științelor textului și al științei literaturii. Modelul triadic al semnului după Gh. Peice și eficiența lui la interpretarea semiotică a numelor proprii. 4. Limba umană ca sistem de semne după Ferdinand de Saussure. Modelul binar al semnul lingvistic: semnificant și semnat. Asimetria semnului lingual. Polisemia ca manifestare universală a asimetriei semnului lingual în text. 5. Charles Sanders Peirce: modelul triadic al semnului și al semiozei. Semnul lingual între arbitrar și motivat, motivemul culoare în floră și faună. Caracterul informațional al semnului lingual. 6. Desemnare, semnificație, sens în concepția lui E.Coșeriu, Um. Eco ș.a. Valoarea semiotică a interogației și invocației în textele nonliterare și literar-artistice. (M. Eminescu, D.Matcovschi, L.Bлага). 7. Caracterul arbitrar și linearitatea semnului lingual. Tipuri de relații între semnele limbii: sintagmatice și paradigmatic. Semiotica unor forme gramaticale în textul literar (“Clepsidra” N. Dabija ș.a.). 8. Semiotica mentalităților culturale și a discursului. Semiotica textului ca discurs. Interpretarea semioticii titlului și a elementelor structurale. 9. Semiotica codului. Tipologia codurilor textului. Modele narative. Semnificații semiotice ale modelelor narative (interpretări textuale) 10. Semioza literară și interpretarea. Analiza semioticii cronotopului în textele literare. 11. Modelul Grupului μ (metaplasmele, metalogisme, metasememele, metataxele. Semnificația semiotică a personajului literar: variante interpretative. 12. Funcțiile poetice și semiotica. Semiotica paternului cultural și a vestimentației. 13. Semiotica obiectului, obiectul ca sistem. Codurile obiectului. Semiotica publicității: studii de caz. 14. Teatrul ca sistem semiotic de valorificare a operei dramatice, text teatral, convențiile teatrale. Semnul în teatru: textul și punerea în scenă (spațialitatea, proximitatea, personajul:mimica, gestică, costumul, obiectul scenic, luminile, muzica ș.a.). Corelația: limbaj – teatru. Semiotica tăcerii.

Strategii de predare-învățare: prelegeri interactive, studiu de text, metatexte, proiecte, consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea este realizată prin diverse metode: prezentări, rapoarte, participări la discuții, portofolii etc. Nota finală se constituie din următoarele componente: rezultatul evaluării finale (40%), cel puțin 2 evaluări curente (40%), evaluarea calității lucrului individual al studentului (20%).

Bibliografie selectivă:

1. Barthes Roland. Plăcerea textului. - București, 1992.
2. Cornea Paul. Introducere în teoria lecturii. – București, 1998.
3. Ducrot, O., Schaeffer, J-M. Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului.- București, Ed. Babel, 1996.
4. Greimas Algirdas Julien. Despre sens. Eseuri semiotice. - București, 1975.
5. Eco Umberto. O teorie a semioticii. - București, 2003.
6. Klinkenberg Jean-Marie. Inițiere în semiotica generală. – Iași, 2004.
7. Miclău Paul. Semiotica lingvistică. - Timișoara, 1977.
8. Oancea Ileana. Semiostilistica. - Timișoara, 1998.
9. Pease Alan. Limbajul vorbirii. - București, 1997.
10. Roventă-Frumușani Daniela. Semiotică. Societate. Cultură. - Iași, 1999.
11. Saussure Ferdinand de. Curs de lingvistică generală. - Iași, 1998.
12. Schweiger Paul. O introducere în semiotică. - București, 1984.

Data

Semnătura